

מסורת הש"ס

(א) ויניקין כב: ויניקין,
(ב) ויניקין כב: ויניקין,
(ג) ויניקין כב: ויניקין,
(ד) ויניקין כב: ויניקין,
(ה) ויניקין כב: ויניקין,
(ו) ויניקין כב: ויניקין,
(ז) ויניקין כב: ויניקין,
(ח) ויניקין כב: ויניקין,
(ט) ויניקין כב: ויניקין,
(י) ויניקין כב: ויניקין,
(יא) ויניקין כב: ויניקין,
(יב) ויניקין כב: ויניקין,
(יג) ויניקין כב: ויניקין,
(יד) ויניקין כב: ויניקין,
(טו) ויניקין כב: ויניקין,
(טז) ויניקין כב: ויניקין,
(יז) ויניקין כב: ויניקין,
(יח) ויניקין כב: ויניקין,
(יט) ויניקין כב: ויניקין,
(כ) ויניקין כב: ויניקין,
(כא) ויניקין כב: ויניקין,
(כב) ויניקין כב: ויניקין,
(כג) ויניקין כב: ויניקין,
(כד) ויניקין כב: ויניקין,
(כה) ויניקין כב: ויניקין,
(כו) ויניקין כב: ויניקין,
(כז) ויניקין כב: ויניקין,
(כח) ויניקין כב: ויניקין,
(כט) ויניקין כב: ויניקין,
(ל) ויניקין כב: ויניקין,

תורה אור השלם

1 ויניקין כב: ויניקין,
2 ויניקין כב: ויניקין,
3 ויניקין כב: ויניקין,
4 ויניקין כב: ויניקין,
5 ויניקין כב: ויניקין,
6 ויניקין כב: ויניקין,
7 ויניקין כב: ויניקין,
8 ויניקין כב: ויניקין,
9 ויניקין כב: ויניקין,
10 ויניקין כב: ויניקין,
11 ויניקין כב: ויניקין,
12 ויניקין כב: ויניקין,
13 ויניקין כב: ויניקין,
14 ויניקין כב: ויניקין,
15 ויניקין כב: ויניקין,
16 ויניקין כב: ויניקין,
17 ויניקין כב: ויניקין,
18 ויניקין כב: ויניקין,
19 ויניקין כב: ויניקין,
20 ויניקין כב: ויניקין,
21 ויניקין כב: ויניקין,
22 ויניקין כב: ויניקין,
23 ויניקין כב: ויניקין,
24 ויניקין כב: ויניקין,
25 ויניקין כב: ויניקין,
26 ויניקין כב: ויניקין,
27 ויניקין כב: ויניקין,
28 ויניקין כב: ויניקין,
29 ויניקין כב: ויניקין,
30 ויניקין כב: ויניקין,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלה וכו'
בין רב למעט וכו' זה מה.
נ"ב ע"ל ביש דף קכז:
(ב) ד"ה לזוה וכו' לזוה
הער ולזוה שם ועדיין:

מוסף תוספות

א. אלא למ"ד לבאי
הארץ מאי בין רב למעט
ואי משום דע"י החזרה
חזרוני להיות שוין הא
מלשמות מוטות אבות
ינחלו נפקא. מוס' נפיש
משום דהוה נפיש
מלאקא אלא כחד משאר
בשבים יד רמה.

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קיה.

רבינו גרשום

אלא למאן דאמר לבאי
הארץ. נתחלקה הארץ מאי
בין רב למעט האי כל באי
הארץ נוטל חלקו ולא יותר
קשיא. ויש ספרים שכתבו
בהן היינו דכתיב לרב תרבה
נחלתו ומפרש נמי כדמפרש
בין רב למעט: היינו דקא
צווחין בנות צלפחד. משום
דאבותיהן מיוצאי מצרים
היה ומבכשות לירש חלקו:
אלא למ"ד לבאי הארץ.
נתחלקה הארץ לא הוה
לזון למשקל מידי דהא
מת סביר: אלא לחזרה
ולטובל בבכסי חפר. וצווחין
לזוהר דאפילו למאן דאמר
לבאי הארץ נתחלקה משום
הכי צווחין משום חזרה
ליטול בבכסי חפר אביו
של צלפחד שהיו לו בנים
לחפר שנוולו בדבר וכאן
לארץ ונטלו חלקם ואחר
כן היה להם לחזיר אצל
חפר אביון ולחזור ולחלק
בשום עם בנות צלפחד שהן
תחת אביון ואמרו להכי
צווחין: היינו דקא צווחין
בכסי חפר. דאבותיהן מיוצאי
מצרים ניהו וצווחין על
חלק אבותיהן: הא כולוהו
שקיל. כל אחד חלקו:
ומשני לעולם לבאי הארץ
היו ומשום טפלים דאיתא
בהו טפי משאר בשבים
דכתיב כן מורת יוסף שהן
פרין ורובין טפי וצווחין
דלא שקיל לצורך טפלים
ודחיקין להו דרוביהו: אמר
אביו. איכא למשמע מאה
הלכה בין למאן דאמר
ליוצאי מצרים כו' לא
הוה חד דלא שקיל. אפי'
טפלים דאליבא דתיק דאמר
ליוצאי מצרים נתחלקה
ומצאי את הטפלים (אפי'
הכי לא) [דלא] שקיל
בכות עצמן אפי' הכי
שקיל בשביל אביון שיצאו
ממצרים ושקלו נחלת
אביון בארץ. ולאידך תנא
נמי דאמר לבאי הארץ
נתחלקה הארץ ומצאי את
הטפלים אפי' הכי שקלו
טפלים משום דחזרה נחלה
אצל אביון לירת מכח
בשום עם שאר אחיהם
שקלו. ואי ס"ד דלא שקיל
הוה להו למצויהו כדצווחין
בני יוסף על הטפלים שלהן.
וכי תימא דאי צווחו אלא
הני דצווחו ואהני היבד
להו נחלה על שצווחו כו'
ביה קרא אבל צווחו ולא
אהנו צווחתם לא כתב.
והא בני יוסף דצווחו ולא
אהני להו אפי' הכי כתביה
קרא. ומשני לעולם דצווחו
ולא אהנו ומשום הכי
לא כתביהו קרא. ודקא
קשיא לך הא בני יוסף
דצווחו ולא אהני ואפי'
הכי כתביהו התם לאו
משום האי טעמא הוא

וממשה שנוולו חולקים בחלק אציהן עם החמשה הראשונים ונראה
לרש"י דרש"א וסיפא מיירי כגון שמתו אותם שיצאו ממצרים בלא
זרע ולא נכנסו לארץ דודאי מתו במדבר כל אותם שהיו בני עשרים
כשיצאו ממצרים ומיירי רש"א שמתו העשרה שיצאו עמו וחמשה בנים
נוולו במדבר ונסיפא מתו חמשה
שיצאו עמו ונוולו במדבר י' והשתא הוי
סיפא דומיא דרש"א ואפי' נמי שפיר
דנקט שיצאו עמו דמה לך לניחא
האז אלא משום דצעי למימר שאותן
מתו ונוולו אחריים במדבר ולרש"י
קשה על פירוש הקונטרס דהא מלרז
תרצה משמע שפיר טפי למי שהוה
רב עתה תרצה ואי משום דהא כבר
כתיב לאלה תחלק הארץ אס כן למי
שהיה רב צינאית מנרים מלשמות
מטות אבותם נפקא ונראה לו דגרס
היינו דכתיב פקן רב למעט כמו
שכתוב בספרים וה"פ בשלמא למ"ד
ליוצאי מנרים דאס הוה שני אחין
מיוצאי מנרים והוה להו עשרה בנים
מנאי הארץ ושני אחין איין להן כי
אס שני בנים מנאי הארץ הרי אותן
עשרה לא נטלו אפי' שכן מרובין
כי אס כמו שני בנים שכן מרובין
היינו בין רב למעט אפי' דלקמן
דרש"א מנאי קרא דלשכטים איתפלג
השתא לא אסיק אדעתיה הדיא דרש"א
מדע דהא פריך בסמוך למ"ד לנאי
הארץ אמאי קא צווחו בני יוסף ואי

לשכטים איתפלג שפיר צווחו לכולי עלמא^א אלא ודאי לא אסיק
אדעתיה הדיא דרש"א^ב (והדיא דרש"א^א) (דספרי) הוי לפי המקנהל):
ולמאן

שמעין לה שפיר אליציה דהאי תנא ועוד
תרצה ותמעט משמע נטילה ראשונה שנוטל כל אחד חלקו קודם שיחזירו לאבותיהם דכתיב בספיה דקרא [ספ] איש לפי פקודיו יותן נחלתו:
היינו דקא צווחו בנות צלפחד. למה יגרע שם אציו מתוך משפחתו [ספ] שזכה בארץ ישראל כי אין לו בן שאילו היה לו בן היה נוטל הבן חלקו
של אציו שהיה מיוצאי מנרים ועתה בשביל שאין לו בן למה לא יגרע את חלקו: לא הוה. לנלפחד נחלה בארץ ישראל דלישקול לא הוה
ולא יוצאי יריכו בזכות שהרי לנאי הארץ ניתנה ואפילו אס היה לו בן לא היה נוטל כלום בשביל אציו ואפילו בשביל עצמו אס הוא פחות
מכ' ומאי הא דקא צווחו בשביל שאין לו בן: אלא לחזרה וליטול בנכסי חפר. דמאן דאית ליה לנאי הארץ אית ליה חזרה משחזרין לאבותיהם
כל מה שנטלו וחזרו ויושקין לאבותיהם כמשפט. והכי אמרי למה יגרע שם אציו לנלפחד מתוך משפחתו שהיה לו לזכות עם אחיו בנכסי
חפר וקנאו אילו היה לו בן כשיטלו בני חפר שהם אחי אציו נחלה בא"י יחזירו אותה לחפר אציהן ויוריש אותה לכל בניו ויטול אציו
שהוא בכור ב' חלקים או הוא לא בנו שקם תחתיו דכתיב ואס אין לו [ספ] עיין עליו [לעיל קטו]. והשתא שאין בן למה לא נקום תחת אציו לירש נחלתו
הבאה לו מחפר אציו ע"י חזרה שהחזירה בניו או בני בניו שהיו מנאי הארץ שהרי בת הבן יורשת עם האחין ולקמן נמי אמרינן דרשניות
היו והיו יודעות שבת הבן תירש עם האחין שלמדו מפרשת יצמין דלקמן [דף קטז]: היינו דקא צווחו בני יוסף. שהיו עשוי מרובין
וגברו יותר משאר שכטים והן לא נטלו אלא לחשבון של יוצאי מנרים והיתה נחלת כל אחד מועטת מחלק כל איש ואיש מישראל:
כולהו שקול. בזה. ומינה לקמן [קכג]. אמרינן דארץ ישראל לשכטים איתפלג וצדין צווחו בני יוסף שלא נטלו אלא כחד מן השכטים אף על פי
שאין גדול בכל השכטים כשבת שלהן אלא משום דמבעיא ליה לקמן לא צעי לתרזיה הדי: משום טפלים. יתומים שלא היו בני עשרים
בכניסתם לארץ וגם לא היה להם אז הנכנס לארץ שיהיה חלקו כשימות וגם לא היה להם שום מוריש שיצא ממנרים שירשו ממנו על
ידי חזרה: שמע מינה. מנחות בני יוסף ובנות צלפחד דלא הוה חד בכל השכטים דלא שקיל או הוא או אציו ואף על גב דהוה מנאי
מתרמי דאליצא דמאן דאמר ליוצאי מנרים כל אותם שיצאו פחות מבן עשרים בלא אז לא נטלו חלק בארץ שהרי לא הן ולא אציהן היו
מיוצאי מנרים דטפלין שיצאו לא נתחלקה להם ואפילו הכי לא איתרמי שלא יא' יתום ממנרים פחות מבן עשרים ואס יא' אס כן מת
אחד מקרוביו במדבר שהיו מיוצאי מנרים להורישו חלקו דומיא דבנות צלפחד שלא היו ראוין ליטול חלק בארץ כדתינא בספרי [שנחם טו נד] איש
לפי פקודיו להוציא את הנשים דדמו לטפלים ואפילו הכי ירשו חלק אציהן. ולמאן דאמר לנאי הארץ נמי כל הנכנסין לארץ פחות מבן
עשרים לא נטלו חלק בארץ אלא על ידי חזרה וכגון שהיו מורישיו מיוצאי מנרים ואס לאו לא יטול ואפילו הכי לא הוה חד דלא
שקיל דלא איתרמי מילתא דכל אותן שנכנסו לארץ בני עשרים נטלו חלקם איתרמי יתומין הפחותים מבן עשרים נטלו כולן על ידי חזרה
בבנות צלפחד ואותן שהיה להם אז ואס ולא היו יכולין ליטול בחזרה לא מאצי אציהן ולא מאצי אמותיהן שהרי אציו ואמו קודמין
הרי אציהן נוטל חלק בארץ משום באי הארץ וכמאן דשקיל איהו דמי ואין לו לנעוק: איצעי ליה למנחות. בבנות צלפחד ובני יוסף
וגם הנציח היה לו לכתוב דכתיב בבנות צלפחד ובני יוסף: דלווח ואהני. כגון בנות צלפחד: דלווח ולא אהני. שלא יוכל לגזול שאר
שכטים וליתן להם ומה שהשיבם עלה לך היערה וגו' [והושע ז] לדרשה איצטריך דלקמן ולא כפשיטה שנחם להם יעירות להרשיב נחלתם שאם
מנחלת שבת אחר הן אין הרשות בידי ואס של מטה בני יוסף היו הרשות בידים לכרות היער [ו] ולגרשם ועדיין לא נחנה להם יהושע
כלום: ומשני הספ' טובה קא משמע לן. בשביל שלמדן אנו ממה שהשיב להם יהושע דמבעיא ליה לאיניש להטמין עצמו לאחזרה
מעניא ביצא להכי כתביה קרא ללווח בני יוסף: ויאמר להם יהושע. להוסיף נחלה אי אפשר אף ענה טובה אינו נתן לכם שאם
עם רב אחת עלה לך היערה וגו' ובראת כרות היער ותצננה לך שם בית מושב דכתיב וברא אותהן בחרבותם [יחזקאל כג]:

אמר